SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

Lausunto aiheeseen: U 60/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (päästökauppadirektiivin ja markkinavakausvarantopäätöksen muuttaminen) sekä komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (meriliikenteen MRV-asetuksen ja FuelEU Maritime -asetuksen muuttaminen)

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry (SBB) kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston U-kirjelmäksi, joka koskee Euroopan komission ehdotusta päästökauppadirektiivin muuttamisesta.

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry (SBB) pitää tärkeänä, että EU päästökauppajärjestelmän uudistaminen vahvistaa kannusteita fossiilisten polttoaineiden korvaamiseen kestävillä uusiutuvilla polttoaineilla sekä biogeenisen hiilidioksidin talteenottoon ja hyödyntämiseen. Järjestelmän tulee samalla kohdella eri vähäpäästöisiä ratkaisuja johdonmukaisesti eikä sääntely saa muodostaa esteitä kestävän biomassan ja biokaasun käytön lisäämiselle.

COM(2026) 616 -ehdotuksesta voi muodostua vahva kehys teollisuuden vähähiilistämiselle ja uskottavien eurooppalaisten pysyvien hiilenpoistojen markkinoiden luomiselle. SBB pitää tärkeänä, ettei esityksen kunnianhimon tasoa lasketa. Komission ehdotus sisältää useita biokaasualan kannalta merkittäviä parannuksia, jotka tulisi säilyttää jatkovalmistelussa.

Päästökauppatuloilla tulee edistää biokaasutuotantoa ja ravinteiden kierrätystä

SBB pitää kannatettavana, että komission ehdotus avaa uusia mahdollisuuksia käyttää päästökauppatuloja biokaasun ja biometaanin tuotannon sekä kierrätyslannoitteiden ja ravinteiden kierrätyksen edistämiseen. Biokaasun tuotannossa uusiutuvan energian tuotanto ja ravinteiden kierrätys muodostavat kokonaisuuden, mikä tulisi huomioida myös päästökaupan rahoitusmekanismeissa.

Innovaatiorahastosta (10 cb artikla) voidaan tukea innovatiivisia vähähiilisiä teknologioita. Biokaasualalla rahoitusmahdollisuuksia liittyy muun muassa biokaasun tuotanto- ja jalostusteknologioihin, ravinteiden talteenottoon ja mädätteen jatkojalostukseen sekä biogeenisen hiilidioksidin talteenottoon, hyödyntämiseen ja pysyvään varastointiin. Myös **teollisuuden vähähiilistämispankkia koskeva 10 cc artikla** voi tarjota rahoitusmahdollisuuksia biokaasualan ratkaisuille, jotka edistävät päästökauppaan kuuluvan teollisuuden vähähiilistämistä.

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

Modernisaatiorahastoa koskevassa 10 d artiklassa biokaasu ja biometaani tunnistetaan tuettavina uusiutuvan energian investointeina ja vähähiilisten ja biopohjaisten lannoitteiden tuotanto tuettavana investointina rahastosta tukea saavissa jäsenvaltioissa. Vaikka Suomi ei kuulu modernisaatiorahaston edunsaajamaihin, SBB pitää tärkeänä biokaasun, biometaanin ja biopohjaisten lannoitteiden tunnistamista EU päästökauppatuloilla rahoitettavassa vähähiilistymisessä.

Myös **kansallisten huutokauppatulojen käyttöä koskeva 10 artiklan 3 kohta** sisältää ravinteiden kierrätyksen kannalta merkittäviä mahdollisuuksia. Sen **g alakohdassa** mahdollistetaan toimivaltaisten viranomaisten tukeminen muun muassa biojätteen erilliskeräyksen, lajittelun ja kierrätyksen edistämisessä ja **i alakohdassa** vähähiilisten ja kiertotaloustuotteiden, kuten biopohjaisten lannoitteiden, edelläkävijämarkkinoiden kehittämisessä. Lisäksi **10 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan d alakohdan** perusteella jäljelle jääviä huutokauppatuloja voidaan käyttää maatalouden päästöjen vähentämiseen sekä loppukäyttäjien investointeihin biopohjaisten, orgaanisten ja kiertotalouteen perustuvien lannoitteiden käyttöönotossa.

SBB pitää näitä rahoitusmahdollisuuksia erittäin kannatettavina. Ehdotusta tulee kuitenkin kehittää siten, että rahoitus kattaa nykyistä selkeämmin myös biokaasutuotannon ja kierrätyslannoitteiden valmistuksen väliset investoinnit.

SBB pitää tärkeänä, että 10 artiklan 3 kohdan i alakohdan soveltamisalaa laajennetaan siten, että edelläkävijämarkkinoiden kehittämisen lisäksi rahoitus kattaa kierrätyslannoitteiden tuotantoa mahdollistavia investointeja, kuten mädätteen jatkojalostusta, ravinteiden talteenottoa ja kierrätyslannoitteiden valmistusta. Näin päästökauppatuloilla voidaan tukea kierrätyslannoitteiden arvoketjua tuotannosta markkinoille ja loppukäyttöön.

SBB pitää myös tärkeänä, että innovaatiorahastoa ja teollisuuden vähähiilistämispankkia koskevissa 10 cb ja 10 cc artikloissa varmistetaan päästökaupan ulkopuolisten biokaasu- ja biometaanilaitosten investointien tukikelpoisuus silloin, kun ne edistävät päästökauppasektorin vähähiilistämistä tai pysyvien hiilenpoistojen tuottamista. Tämä koskee erityisesti biogeenisen hiilidioksidin talteenottoon, puhdistukseen ja käsittelyyn tarvittavien investointien rahoitusta.

SBB esittää, että valtioneuvoston kantaa täydennetään edellä esitetyillä tavoitteilla. Suomen tulee jatkoneuvotteluissa edistää 10 artiklan 3 kohdan i alakohdan laajentamista kierrätyslannoitteiden tuotantoinvestointeihin sekä 10 cb ja 10 cc artiklojen täsmentämistä siten, että myös päästökaupan ulkopuolisten biokaasu- ja biometaanilaitosten biogeenisen CO_2 talteenottoon ja käsittelyyn liittyvät investoinnit

voivat kuulua rahoituksen piiriin. Lisäksi Suomen tulee edistää sitä, että päästökaupan eri rahoitusmekanismeilla voidaan tukea integroituja biokaasu- ja ravinteiden kierrätyshankkeita.

Ilmaisjaon tulee kannustaa teollisuuden vähähiilistymiseen ja uusiutuvien ratkaisujen käyttöönottoon

SBB pitää tärkeänä, että päästöoikeuksien ilmaisjaon jatkaminen tukee teollisuuden todellista vähähiilistymistä ja uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa. Komission ehdotuksessa ilmaisjakoa sidottaisiin vuodesta 2031 alkaen nykyistä vahvemmin vähähiilistymisinvestointeihin (10 a artikla).

SBB pitää tärkeänä, että ilmaisjaon edellytyksenä olevissa vähähiilistymissuunnitelmissa huomioidaan myös kestävän biometaanin käyttöönottoa edistävät investoinnit. Lisäksi mineraalilannoiteteollisuuden vähähiilistymissuunnitelmissa tulee voida huomioida investoinnit kierrätysravinteiden talteenottoon ja hyödyntämiseen sekä kiertotalouteen perustuvaan lannoitetuotantoon. Samalla mineraalilannoiteteollisuudelle mahdollisesti myönnettävät päästökauppaan liittyvät lisäjoustot tulee kytkeä konkreettisiin ja mitattaviin toimiin biopohjaisten ja kierrätettyjen ravinteiden käytön lisäämiseksi lannoitetuotannossa. Näin ilmaisjaon ja muiden mahdollisten joustojen jatkaminen tukisi fossiilisten polttoaineiden ja raaka-aineiden korvaamista sekä ravinteiden kierrätystä.

SBB esittää, että valtioneuvoston kantaa täydennetään siten, että Suomi kannattaa päästöoikeuksien ilmaisjaon kytkemistä vaikuttaviin vähähiilistymisinvestointeihin ja edistää investointien hyväksyttävyyskriteerien (10 a artiklan 3 e kohta) määrittelyä siten, että hyväksyttäviin vähähiilistymistoimenpiteisiin voidaan lukea kestävän biometaanin käyttöönottoa edistävät investoinnit sekä mineraalilannoiteteollisuuden investoinnit kierrätysravinteiden hyödyntämiseen ja kiertotalouteen perustuvaan lannoitetuotantoon.

Pysyvien hiilenpoistojen sisällyttäminen päästökauppaan on merkittävä mahdollisuus

Komissio ehdottaa vuosille 2031–2040 uutta mekanismia, jolla EU päästökauppajärjestelmän yhteyteen tuotaisiin unionin alueella tuotettuja pysyviä hiilenpoistoja. Komission ehdotuksen **9 c artiklan** mukaan komissio voisi hankkia CRCF-sertifioituja pysyviä hiilenpoistoja, mukaan

lukien päästökaupan ulkopuolisten biokaasu- ja biometaanilaitosten tuottamia BioCCS-hiilenpoistoja. Sen sijaan **14 artiklan 1 a kohdan** mukaan päästökauppaan kuuluva toiminnanharjoittaja voisi hyödyntää velvoitteensa täyttämisessä vain omista biogeenisistä päästöistään tuotettuja pysyviä hiilenpoistoja.

Näin ollen itsenäinen biokaasu- tai biometaanilaitos ei voisi myydä CRCF-sertifioituja BioCCS-hiilenpoistojaan suoraan päästökauppaan kuuluville toiminnanharjoittajille näiden päästökauppavelvoitteen täyttämiseksi. Tämä rajoittaisi BioCCS-hiilenpoistojen potentiaalista ostajajoukkoa ja tekisi hajautetuista BioCCS-hankkeista riippuvaisia komission keskitetyn hankintamekanismin toteutuksesta ja käytettävyydestä.

SBB pitää tärkeänä, että biokaasu- ja biometaanilaitosten tuottamille pysyville hiilenpoistoille muodostuu riittävän laaja ja ennakoitava markkina. Erityisesti biometaanin jalostuksessa erotetaan biogeenistä hiilidioksidia, jonka talteenotto ja pysyvä varastointi tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia BioCCS-ratkaisujen toteuttamiseen. Vastaavia mahdollisuuksia liittyy myös muiden biogeenisten CO_2-virtojen talteenottoon ja pysyvään varastointiin esimerkiksi metsäteollisuudessa.

SBB pitää tärkeänä, että päästökauppadirektiivin 14 artiklan 1 a kohtaa muutetaan siten, että päästökauppaan kuuluvat toiminnanharjoittajat voisivat hyödyntää myös kolmansilta osapuolilta hankittuja, EU tuotettuja CRCF-sertifioituja pysyviä BioCCS-hiilenpoistoja. Järjestelmään tulee samalla sisällyttää riittävät menettelyt kaksoislaskennan estämiseksi sekä varmistaa, että päästökaupan kannustin toiminnanharjoittajien omien päästöjen vähentämiseen säilyy. Tämä laajentaisi BioCCS-hiilenpoistojen markkinoita biokaasu- ja biometaanilaitoksille sekä muille biogeenistä CO_2 tuottaville toimialoille.

SBB esittää, että valtioneuvoston kantaa täydennetään tältä osin. Suomen tulisi kannattaa päästökauppajärjestelmän kehittämistä siten, että myös kolmansien osapuolten tuottamia CRCF-sertifioituja pysyviä BioCCS-hiilenpoistoja voidaan hyödyntää päästökauppavelvoitteen täyttämisessä asianmukaisin määrällisin rajoituksin ja kaksoislaskennan estävin menettelyin.

Jätteenpolton päästökauppa vahvistaa kierrätyksen kannusteita, mutta ei ratkaise biojätteen ohjautumista polttoon

Komissio ehdottaa jätteenpolton ja jätteen rinnakkaispolton sisällyttämistä päästökaupan soveltamisalaan vuodesta 2031 alkaen (liite I). Päästöoikeuksien palautusvelvollisuus otettaisiin

käyttöön asteittain vuosina 2031–2034, ja se olisi täysimääräinen vuodesta 2034 alkaen (12 a artikla).

Ehdotuksen vaikutusarvion mukaan järjestelmä kannustaisi erityisesti vähentämään fossiiliperäisten materiaalien, kuten muovijätteen, päätymistä polttoon. Vastaavaa taloudellista kannustinta ei kuitenkaan synny biopohjaisten jätevirtojen, kuten biojätteen, polton vähentämiseen.

Biojätteen ja muiden biomassapohjaisten jätteiden poltosta syntyvä hiilidioksidi katsotaan lähtökohtaisesti biogeeniseksi, eikä siitä siten synny vastaavaa päästöoikeuskustannusta kuin fossiiliperäisen jätteen poltosta. Jätteenpolttolaitokselle syntyy näin taloudellinen kannustin vähentää erityisesti muovien ja muiden fossiiliperäisten materiaalien polttamista, kun taas esimerkiksi ruokajätteen poistaminen sekajätteestä ei samalla tavalla vähennä laitoksen päästöoikeuksien tarvetta. Päästökaupan hintasignaali ei siten biojätteen osalta tue jätehierarkian toteutumista samalla tavalla kuin fossiiliperäisten materiaalien osalta.

Biojätteet tulee jätehierarkian mukaisesti ohjata ensisijaisesti materiaalikierrätykseen ja ravinteiden kiertoon esimerkiksi biokaasulaitosten kautta eikä polttoon. Biologisessa käsittelyssä biojätteen sisältämä orgaaninen aines ja ravinteet voidaan hyödyntää uusiutuvan energian ja kierrätyslannoitteiden tuotannossa.

SBB pitää **10 artiklan 3 kohdan g alakohdan** mahdollisuutta käyttää päästökauppatuloja orgaanisen jätteen kierrätyksen edistämiseen kannatettavana. Rahoitus ei kuitenkaan yksin korjaa edellä kuvattua päästökaupan hintasignaalin puutetta biojätteen osalta.

SBB pitää tärkeänä, että jätteenpolton päästökaupan jatkovalmistelussa tunnistetaan biojätteisiin ja muihin kierrätyskelpoisiin biopohjaisiin jätteisiin liittyvä kannustinongelma. Päästökaupan hintaohjaus kohdistuu fossiilisiin päästöihin, minkä vuoksi se ei itsessään luo vastaavaa taloudellista kannustinta vähentää biopohjaisten jätteiden polttamista ja ohjata niitä jätehierarkian mukaisesti kierrätykseen.

SBB pitää valtioneuvoston kantaa jätteenpolton sisällyttämisestä päästökauppaan kannatettavana ja perusteltuna. SBB katsoo kuitenkin, että jatkovalmistelussa tulee tunnistaa biojätteisiin ja muihin kierrätyskelpoisiin biopohjaisiin jätteisiin liittyvä kannustinongelma ja arvioida keinoja sen huomioimiseksi. Samalla Suomen tulee edistää ratkaisuja, joilla vahvistetaan kannusteita biojätteen ja muiden kierrätyskelpoisten biopohjaisten jätteiden, kuten kartonkipakkausten, ohjaamiseksi polton sijasta kierrätykseen ja ravinteiden kiertoon jätehierarkian mukaisesti. Ratkaisukeinot voivat

perustua päästökauppajärjestelmän lisäksi muihin ohjauskeinoihin. Niiden arviointi ei kuitenkaan saa estää tai viivästyttää jätteenpolton sisällyttämistä päästökaupan piiriin.

Kaatopaikkojen metaanipäästöjen vähentämisessä tulee huomioida kaasun talteenotto ja hyödyntäminen

Komissio ehdottaa vaarattoman jätteen kaatopaikkojen sisällyttämistä päästöjen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisvaatimuksiin (päästökauppadirektiivin liite I). Tarkkailu-, raportointi- ja todentamisvelvoitteet alkaisivat vuonna 2031, mikäli tarvittava kattava kaatopaikkarekisteri ja kaatopaikkojen BAT-päätelmät ovat käytettävissä, ja muussa tapauksessa vuonna 2034. Komission tulisi lisäksi arvioida vuonna 2034 kaatopaikkojen päästöjen täysimääräisen sisällyttämisen tarkoituksenmukaisuutta päästökauppajärjestelmään ja tarvittaessa antaa tätä koskeva lainsäädäntöehdotus (**30 artiklan 9 kohta**).

SBB pitää tärkeänä kaatopaikkojen metaanipäästöjen tehokasta vähentämistä. Ensisijaisena keinona tulee edelleen olla biohajoavan ja muun hyödynnettävissä olevan jätteen kaatopaikkasijoittamisen ehkäiseminen jätehierarkian mukaisesti. Suomessa kaatopaikoille sijoitetaan edelleen jätettä myös poikkeuslupien perusteella, minkä vuoksi kaatopaikkasijoittamisen vähentämisessä on edelleen parantamisen varaa.

SBB pitää tärkeänä, että kaatopaikkojen mahdollinen uusi sääntely ei perustu tarpeettoman raskaisiin hallinnollisiin velvoitteisiin, vaan luo vaikuttavia kannusteita metaanipäästöjen ehkäisemiseen sekä kaatopaikkakaasun tehokkaaseen talteenottoon ja hyödyntämiseen. Pelkkä päästöjen tarkkailu ja raportointi ei itsessään vähennä kaatopaikkojen metaanipäästöjä.

SBB pitää valtioneuvoston kantaa tältä osin perusteltuna. SBB korostaa erityisesti, että kaatopaikkoja koskevan sääntelyn jatkovalmistelussa tulee hallinnollisen taakan rajoittamisen lisäksi varmistaa riittävät kannusteet kaatopaikkakaasun talteenottoon ja hyödyntämiseen sekä jatkaa toimia biohajoavan ja muun hyödynnettävissä olevan jätteen kaatopaikkasijoittamisen vähentämiseksi.

Kestävien polttoaineiden käyttöönottoa meriliikenteessä tulee edistää

Komissio esittää, että kestävien meriliikenteen polttoaineiden ja nollapäästöisten käyttövoimateknologioiden käytön tukemiseen (**päästökauppadirektiivin 3 gaa artikla**) varattaisiin vuosina 2028–2040 enintään 110 miljoonaa päästöoikeutta. Ehdotuksen mukaan tuella voitaisiin kattaa biometaanin ja fossiilisen vertailupolttoaineen välisestä kustannuserosta

55 prosenttia, kun RFNBO-polttoaineiden osalta vastaava tukitaso olisi 90 prosenttia ja vähähiilisen vedyn ja vähähiilisten polttoaineiden osalta 80 prosenttia.

SBB pitää tärkeänä, että päästökauppajärjestelmä mahdollistaa ja kannustaa kestävän biometaanin ja nesteytetyn biometaanin hyödyntämiseen meriliikenteessä yhdessä muiden vähäpäästöisten ja uusiutuvien polttoaineiden kanssa.

SBB esittää, että Suomi edistää jatkoneuvotteluissa biometaanin tukitason nostamista samalle tasolle muiden kestävien meriliikenteen polttoaineiden kanssa ja että tämä tavoite lisätään valtioneuvoston kantaan. Kestävien meriliikenteen polttoaineiden tukijärjestelmän tulisi olla teknologianeutraali ja perustua polttoaineiden todellisiin elinkaarisiin kasvihuonekaasupäästövähennyksiin siten, ettei kestävää biometaania aseteta perusteettomasti muita vähäpäästöisiä ja uusiutuvia polttoaineita heikompaan asemaan.

Lisätiedot

Anna Virolainen-Hynnä, johtava biokaasuasiantuntija, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
Eteläranta 10, 00131 Helsinki, Finland +358 400 987 805 | anna.virolainen-hynna@biokierto.fi